

lőle. Ismerősöknek és barátoknak boldog magukra-ismerés, idegeneknek is megható sejtelen, közömbösöknek is titokzatos szimbólum... Nagy Péter megértő, művészi munkatársra talált Tóth Istvánban, akinek tollrajzai Kolozsvár egy-egy műemlékét örökítik meg. Akárhány elpusztult már ezek közül és az új nemzedék majd már csak Tóth István finom rajzaiból ismerheti meg őket. A berlini Vögesreiter Verlag magyar osztálya izléses köntösben adta ki a könyvet, melyet remélhetőleg csakhamar követni fognak a többi elszakított magyar városoknak emlékkönyvei. r—l.

Erdélyi Lajos: Magyar nyelvi tanulmányok. I. kötet. A szerző néhány kiszemelt darabot adott ki csaknem harminc év alatt írt nyelvészeti dolgozataiból. A mi tudományos irodalmunkban csak kivételesen szokott megtörténni, hogy valaki összegyűjtve kiadja szakfolyóiratokban megjelent tanulmányait. Erdélyi Lajos munkája, előszava szerint, főiskolai hallgatóinak és a nyelvtudományi kérdések iránt érdeklődőknek akart segédkönyvet adni. Az is volt együttal a célja, hogy tankönyveink szerzői az ő értekezéseiben tárgyalt kérdések körül mutatkozó tévedéseket munkája alapján helyesbítessék.

A nyelvtudománynak két területéről vett problémákkal foglalkoznak ezek a dolgozatok. Az egyik csoportban mondattani kérdéseket találunk, mint az ú. n. összevont mondatnak és a kihagyásos mondatnak a magyarázatát, továbbá a ráértésnek és az értelem szerint való egyeztetésnek a fejtegetését. A másik csoportnak a népnyelv a tárgya. Egy a népnyelv tanulmányozásának fontosságáról szóló alkalmi előadáson kívül a háromszéki nyelvjárás felosztásáról, ugyane nyelvjárás ígealakjainak használatáról, azonkívül a brassómegyei, a háromszéki és a gyimesi csángók eredetéről írott értekezéseket olvashatunk itt. Van még a kötetben egy, az eddigi kutatásokat jól összefoglaló tanulmány a Gyulafehérvári Glosszákról — XIV. századi művelődésünknek és nyelvünknek ezen becses emlékét feltűntető újabb fényképi másolattal. A szerző újabb érvekkel igyekszik régi véleményét megtámogatni e szövegek verses jellegét illetőleg.

A tárgyalt kérdések némelyikéről van a szerzőnek alaposabb és részlete-

sebb tanulmánya is, mint amelyet ebbe a kötetbe fölvelt. Bár jó szolgálatot tehetnek a szakembernek, ha éppen ilyen kérdésekkel foglalkozik, ezek az összegyűjtött értekezések is — különösen a bennük foglalt bőséges bibliographia — mégsem teszik nélkülözhetővé a szerző eredeti dolgozatait, mert ebben a kötetben részint rövidített, részint pedig változtatott formában vannak közölve. N. I.

Lagerlöf: Krisztus-legendák. Kevés modern íróban van meg a hajlam és bátorság arra, hogy vallásos tárgyhoz nyuljon. Az ilyen téma már számos próbálkozásnak lett zátonya. Nem elég az íráskészség, mesterkedő fölény hangulatban és technikában; szárnyaló lendület, mélyreható szemlélődés, szeretet és mélyseges hit szükséges, hogy ily tárgy — még nagy író egyéniségén keresztül is — méltó formában és keretben nyerhessen kifejeződést. Lagerlöfben mindez megvan; anyagát a Krisztust megéreztető s körüllebegő végtelenség távlatával s a tájszínezet és — hangulat elevenítő varázsával állítja elének.

Markáns pillanatfelvételek és éles tablók révén végigéljük Krisztus élete főbb mozzanatait; érezzük a sivatag fojtó levegőjét, a szent új mozdulatlan némaságát. Az isten-gyermek és isten-ember egyedülvaló nagyságának fokmérője mindig környezete, környezetén nyilvánuló hatása. Ennek a hatásbemutatásnak egyik legszebb példája a gyermekgyűlölő, zord legionárius lelki átformálódása. Lagerlöf művészte itt legérettebb teljességében ragyog.

Színei nem élesek, de látása éies; emlékeztet Aranyéra: igazi ereje az elhatározott forma, nem pedig a színvaló. És mégis a csodák színes, mesebeillő világában élünk s mindent természetesen találunk.

A fordítás Leffler Béla avatott, költői munkája. Arvay János.

Testőrszerelmek. Darnay Kálmán, a dunántúli magyarság multjának érdekes kutatója, számos régi lelet meg emlék feltárója és megőrzője, «Testőrszerelmek» címen egy igen érdekes könyvet adott ki. Műve előbb egyik napilapunk hasábjain jelent meg folytatásokban, s benne zamatos magyarságú, színes előadásban, kissé egyoldalú, de részletező művelődéstörténeti háttérrel a «Himfy szerelmei» költőjének ifjúkori